

Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Midden-Groningen 2024

De Raad van de gemeente Midden-Groningen:

Overwegende dat:

De ontwikkelingen ten aanzien van publieke inkoop en het steeds groter wordende belang van maatschappelijk verantwoord inkopen ertoe leiden dat het inkoopbeleid geactualiseerd dient te worden om te kunnen blijven voldoen aan wet- en regelgeving en de afspraken uit het MVOI-Manifest (Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen);

Gelet op:

Aanbestedingswet 2012, Aanbestedingsbesluit, Gids Proportionaliteit, Aanbestedingsreglement Werken 2016 en Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen;

Besluiten vast te stellen het volgende:

Inkoop- en Aanbestedingsbeleid gemeente Midden-Groningen 2024

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. DEFINITIES	4
3. GEMEENTELIJKE DOELSTELLINGEN	6
4. JURIDISCHE UITGANGSPUNTEN	7
4.1 ALGEMEEN JURIDISCH KADER	7
4.1.1 WET- EN REGELGEVING	7
4.1.2 ALGEMENE BEGINSELEN VAN HET AANBESTEDINGSRECHT	8
4.1.3 ALGEMENE BEGINSELEN VAN BEHOORLIJK BESTUUR	8
4.2 UNIFORME DOCUMENTEN EN ALGEMENE INKOOPVOORWAARDEN	8
4.3 KLACHTENREGELING	8
5. ETHIEK	9
5.1 ETHISCHE ASPECTEN	9
6. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD OPDRACHTGEVEN EN INKOPEN (MVOI)	9
6.1 SOCIALE, ECOLOGISCHE EN ECONOMISCHE ASPECTEN	9
6.2 MVOI ALS ONTWIKKELTRAJECT	10
6.3 SOCIAL RETURN	10
7. ECONOMISCHE UITGANGSPUNTEN	11
7.1 PRODUCT- EN MARKTANALYSE	11
7.2 ONAFHANKELIJKHEID EN KEUZE VOOR DE ONDERNEMERSRELATIE	11
7.3 LOKALE ECONOMIE, MKB EN SOCIALE ONDERNEMINGEN	11
7.4 INNOVATIE	12
7.5 SAMENWERKINGSVERBANDEN	12
7.6 SUBSIDIEVERLENING	12
8. MONITORING CONTRACTEN	13
8.1 BEPALEN CONTRACTVORM	13
8.2 CONTRACTMONITORING	13
8.3 LEVERANCIERSMANAGEMENT	13
8.4 CONTRACTMANAGEMENT	13
9. BEVOEGDHEDEN	13
9.1 MANDAAT EN VOLMACHT	13
9.2 AFWIJKINGSBEVOEGDHEID (DELEGATIE)	13
9.3 DELEGATIE UITVOERINGSREGELS AAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS	13
10. INWERKINGTREDING EN CITEERTITEL	14

1. Inleiding

Ieder jaar koopt de gemeente Midden-Groningen voor ongeveer 154 miljoen euro in. Dit geld geven we uit aan de aanleg en onderhoud van wegen, riolering en bruggen, maar we kopen ook dienstverlening, facilitaire producten en ICT-middelen in. Met dit inkoopbeleid geven wij sturing aan de inkoopfunctie van de Gemeente.

Een professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid legt de doelen vast die de gemeente Midden-Groningen met inkoop wil nastreven. Inkoop draagt niet alleen bij aan mogelijke besparingen, maar geeft tevens ook zichtbare verbeteringen van de kwaliteit van opdrachten en de monitoring ervan. Denk daarbij aan efficiënte en innovatieve oplossingen. In de aanbestedingen houdt Inkoop rekening met de doelstellingen van de Gemeente.

Met onze inkopen dragen wij bij aan de duurzame, economische en maatschappelijke doelen die we zelf stellen en die op nationaal en internationaal niveau worden gesteld. Dit doen we op een doelmatige en rechtmatige manier. Dit betekent dat wij, naast ons streven om een optimale prijs-kwaliteitsverhouding te bereiken voor alles wat we inkopen, onze inkoopkracht inzetten om een bijdrage te leveren aan de organisatiedoelen. Om dit te realiseren zetten we in op maatschappelijk verantwoord inkopen. Dit sluit aan op het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen waar de Gemeente zich op 30 januari 2024 bij heeft aangesloten.

Het inkoopbeleid vormt, naast de Aanbestedingswetgeving, het kader waarbinnen de publieke gelden van de gemeente Midden-Groningen op een rechtmatige en doelmatige wijze worden besteed. Het uitgangspunt is dat alle inkopen worden uitgevoerd binnen de kaders van dit beleid. Dit inkoopbeleid geldt voor onze gehele organisatie. Daarbij geldt als uitgangspunt 'pas toe, of leg uit'. De Gemeente spant zich continu in voor een (verdere) professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk. In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt het inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen, uitgangspunten en kaders te schetsen waarbinnen inkoop- en aanbesteden in de Gemeente plaatsvindt.

2. Definities

In dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt verstaan onder:

Aanbesteden	Het uitvoeren van bij wet of beleid voorgeschreven processen van marktbenadering waarin een Opdrachtgever aan Ondernemers een uitnodiging doet om deel te nemen aan een procedure met als doel het doen van een aanbod (offerte of inschrijving) voor het uitvoeren van een opdracht betrekking hebben op een Werk, Levering of Dienst. Het aanbod wordt beoordeeld en na aanvaarding zullen de gemaakte afspraken over de Overheidsopdracht worden vastgelegd in een contract.
Concessieopdracht	Heeft dezelfde karakteristieken als een Overheidsopdracht, met als verschil dat de Opdrachtnemer het recht verkrijgt het voorwerp van de overeenkomst zelf te exploiteren.
Contract	Elk type van overeenkomst tussen twee of meer partijen voor de levering van goederen of diensten of de uitvoering van werken.
Contractbeheer	Het vastleggen/administreren van alle voor het contract relevante informatie. Contracteigenaar is de functionaris die vanuit zijn verantwoordelijkheid in de organisatie de overeenkomst heeft geïnitieerd, de marktbenadering vaststelt, baat heeft bij en verantwoordelijk is voor het realiseren van de contractdoelstellingen, waarvoor hij contractmanagement organiseert.
Contractmanagement	Het in opdracht van de contracteigenaar tijdens de uitvoeringsfase op operationeel niveau managen van alle in het contract vastgelegde verantwoordelijkheden, verplichtingen, procedures, afspraken, voorwaarden en tarieven plus het managen van alle onduidelijkheden, hiaten en gewenste wijzigingen in het contract met als doel de met het contract beoogde doelstellingen te realiseren.
Diensten	Diensten als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet en te omschrijven als alle opdrachten die niet als Levering of Werk kunnen worden aangemerkt.
Enkelvoudige onderhandse Offerteaanvraag	Het vragen van een Offerte aan één Ondernemer.
Europese aanbesteding	Een Europese aanbesteding is één van de Europese aanbestedingsprocedures waarbij de gemeente via TenderNed in het Publicatieblad van de Europese Unie bekend maakt dat zij een opdracht wil laten uitvoeren en Ondernemers vraagt om een offerte in te dienen. E.e.a. overeenkomstig de procedurevoorschriften uit een van de Europese Aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU of 2014/23/EU en zoals geïmplementeerd in de nationale wetgeving in de Aanbestedingswet 2012.

Europese drempelwaarden	De Europese commissie stelt elke twee jaar drempelwaarden vast. Indien de waarde van een overheidsopdracht boven de waarde van de drempelwaarde ligt, is de Gemeente verplicht om Europees aan te besteden.
Gemeente	De Gemeente Midden-Groningen, zetelend te Hoogezand.
Inkopen	(Rechts)handelingen van de Gemeente gericht op de verwerving van Werken, Leveringen of Diensten en die een of meerdere facturen van een Ondernemer met betrekking tot bedoelde Werken, Leveringen of Diensten tot gevolg hebben.
Leveranciersmanagement	Gaat over het vaststellen, inrichten, onderhouden en monitoren van de (juiste) leveranciersrelaties.
Leveringen	Leveringen als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet die betrekking hebben op de aankoop, leasing, huur of huurkoop van producten of de levering van producten en die slechts zijdelings betrekking heeft op werkzaamheden voor het aanbrengen en installeren van die levering.
Meervoudig Onderhandse Offerteaanvraag	Het vragen van een Offerte aan meerdere (in de regel ten minste drie en ten hoogste vijf) Ondernemers.
MVOI	MVOI staat voor Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen. Het omvat aspecten zoals duurzaamheid, milieuoverwegingen en sociale rechtvaardigheid. MVOI stelt organisaties in staat de inkoopkracht van de organisatie te gebruiken om positieve impact te genereren op diverse maatschappelijke en sociale opgaven.
Nationale Aanbesteding	Een nationale aanbesteding is de procedure waarbij de Gemeente via een publicatie in Nederland bekend maakt dat zij een opdracht wil laten uitvoeren en Ondernemers vraagt om een Offerte in te dienen.
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek.
Offerteaanvraag	Het document waarin de Levering, Dienst of Werk wordt omschreven en wordt gebruikt bij een enkelvoudige of meervoudige aanbesteding van de Gemeente voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de Aanbestedingswet en de Europese aanbestedingsrichtlijnen.
Ondernemer	Een 'aannemer', een 'leverancier' of een 'dienstverlener'.
Opdrachtgever	De gemeente Midden-Groningen.
Opdrachtnemer	De (in het contract genoemde) wederpartij van de Gemeente.
Overheidsopdracht	Een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel tussen één of meer Ondernemers en de Gemeente die betrekking heeft op Werken, Diensten of Leveringen.
Right to challenge	De mogelijkheid om publieke taken die eerder door de overheid werden uitgevoerd over te laten aan burgerinitiatieven.
Social Return	Het opnemen van sociale voorwaarden in de inkoop- en aanbesteding trajecten om bedrijven de mogelijkheid te geven sociaal betrokken te zijn en geschikte medewerkers aan te trekken. De Gemeente zet Social Return in voor een maatschappelijk doel.
Werken	Werken als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet te omschrijven als producten van bouw- dan wel water- of wegenbouwkundige werken in hun geheel en dat daartoe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen. Bijlage II van de Richtlijn 2014/24/EU geeft een limitatieve opsomming van werkzaamheden die onder Werken vallen.

3. Gemeentelijke doelstellingen

De Gemeente wil met dit inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

- a. Rechtmatig en doelmatig Inkopen, zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.**

De Gemeente leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving en de bepalingen van haar Inkoop- en aanbestedingsbeleid na. Daarnaast koopt de Gemeente efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven moeten daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de gemeentelijke middelen staan centraal. De Gemeente houdt daarbij in het oog dat er voldoende toegang is voor (kleine) Ondernemers tot gemeentelijke opdrachten.
- b. Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn.**

De Gemeente wil samen met de Opdrachtnemer invulling geven aan het bereiken van de gemeentelijke doelstellingen. De Gemeente investeert daarom continue in inhoudelijke kennis over wat er moet worden ingekocht, de markt waarin de inkoop plaatsvindt en de relevante wet- en regelgeving die daarbij komt kijken. De Gedragscode Publiek Opdrachtgeverschap geeft daarbij handvatten aan de Gemeente en Opdrachtnemer ten aanzien van de onderwerpen maatschappelijke verantwoordelijkheid, betrouwbaarheid & integriteit en respect voor de rol en positie van de (potentiële) Opdrachtnemer.
- c. Het creëren van de meest maatschappelijke waarde voor de publieke middelen.**

De Gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid bij het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Dit betekent onder andere dat zij met opdrachten aan de markt een significante bijdrage levert aan: milieu & biodiversiteit, klimaat, circulariteit, ketenverantwoordelijkheid, diversiteit & inclusie én social return.
- d. Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen en daarmee bijdragen aan de realisatie van de maatschappelijke doelstellingen van de Gemeente.**

De Gemeente heeft een grote rol bij de aanpak van belangrijke maatschappelijke en sociale vraagstukken. De Gemeente wil bij de Inkopen, waar mogelijk, een (innovatieve) bijdrage leveren aan het oplossen van deze vraagstukken. Enerzijds door kritisch te zijn op de eigen inkoopbehoefte (zijn producten bijvoorbeeld wel nodig?), anderzijds door in het inkoopproces te sturen op MVOI-doelstellingen, zodat meer duurzame en sociale

ketens, aanbieders, producten en diensten ontstaan. Fairtrade producten zijn hier een voorbeeld van.

e. Een continue positieve bijdrage leveren aan het goed presteren van de Gemeente.

Inkopen en het managen van contracten heeft een belangrijke invloed op het gehele prestatieniveau van de Gemeente en draagt daar direct en voortdurend aan bij.

f. Administratieve lastenverlichting voor zowel de Gemeente als voor Ondernemers.

Zowel de Gemeente als Opdrachtnemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het inkoopproces.

De Gemeente verlicht deze lasten door proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt inkoopproces uit te voeren. Concreet kan de Gemeente hiertoe digitaal Inkopen (en aanbesteden) en gebruikt waar mogelijk het Uniform Europees Aanbestedingsdocument.

4. Juridische uitgangspunten

4.1 Algemeen juridisch kader

We streven naar doelmatige en rechtmatige besteding van publieke middelen door inkopen en aanbestedingen op een juiste manier uit te voeren. Hierbij leven we alle relevante wet- en regelgeving na, waaronder de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsreglement Werken (ARW) en de Gids Proportionaliteit (ten aanzien van aanbestedingen boven de Europese drempel). Uitzonderingen op (Europese) wet- en regelgeving zullen door de Gemeente restrictief worden uitgelegd en toegepast om te voorkomen dat het toepassingsbereik van deze wet- en regelgeving wordt uitgehold.

4.1.1 Wet- en regelgeving

De voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving volgen uit:

Aanbestedingswet	Sinds 1 juli 2016 is de Europese Richtlijnen 2014/24/EU en 2014/25/EU ('Aanbestedingsrichtlijnen'), Concessierichtlijnen 2014/23/EU en Richtlijn 2007/66/EU ('Rechtsbeschermingsrichtlijn') geïmplementeerd in de Aanbestedingswet 2012. Deze wet biedt één kader voor overheids- en concessieopdrachten boven en onder de (Europese) drempelwaarden en de rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.
Aanbestedingsreglement Werken 2016	Het Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016) is er voor het aanbesteden van opdrachten van werken onder de Europese drempelbedragen. Het ARW 2016 bevat algemene regels en vermeldt welke procedure er moet of kan worden toegepast.
Europese wet- en regelgeving	Wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De 'Aanbestedingsrichtlijnen' en 'Concessierichtlijn' vormen momenteel de belangrijkste basis. De interpretatie van deze Aanbestedingsrichtlijnen en 'Concessierichtlijn' kan volgen uit bijvoorbeeld Groenboeken, Interpretatieve Mededelingen van de Europese Commissie.
Gids Proportionaliteit	De (herziene) Gids Proportionaliteit 2016 is in zijn geheel het richtsnoer dat is aangewezen in het Aanbestedingsbesluit en geeft handvatten voor redelijke toepassing van het proportionaliteitsbeginsel. Voor opdrachten boven de Europese drempel geldt het principe 'pas toe, of leg uit'.
Aanbestedingsbesluit	Algemene maatregel van Bestuur waarin een aantal bepalingen uit de Aanbestedingswet nader zijn uitgewerkt, zoals het ARW 2016, de Gids Proportionaliteit en de UEA.

4.1.2 Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

De Gemeente neemt bij haar Inkopen de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

Gelijkheid en Non-discriminatie	Alle ondernemers worden gelijk behandeld. Dit betekent onder meer dat voor alle ondernemers dezelfde voorwaarden gelden, alle ondernemers dezelfde informatie krijgen en er geen onderscheid naar nationaliteit wordt gemaakt
Transparantie	Alle voorwaarden van een opdracht worden geformuleerd op een duidelijke, precieze en ondubbelzinnige wijze zodat alle ondernemers deze voorwaarden kunnen begrijpen en op dezelfde manier interpreteren. Transparantie brengt met zich mee dat de Gemeente in staat is om na te gaan of de offertes beantwoorden aan de vooraf bekendgemaakte voorwaarden en dat een ondernemer achteraf kan nagaan of de Gemeente zich bij de beoordeling van de offerte aan haar eigen gestelde voorwaarden heeft gehouden.
Gelijkheid en Non-discriminatie	Alle ondernemers worden gelijk behandeld. Dit betekent onder meer dat voor alle ondernemers dezelfde voorwaarden gelden, alle ondernemers dezelfde informatie krijgen en er geen onderscheid naar nationaliteit wordt gemaakt.
Proportionaliteit (evenredigheid)	Alle voorwaarden en eisen die gesteld worden door de Gemeente dienen relevant te zijn en in verhouding te staan tot de aard en de omvang van de opdracht.

Objectiviteit

Alle keuzes die de Gemeente maakt bij een aanbesteding (keuze van aanbestedingsprocedure en keuze van de leverancier) worden objectief gemaakt en gemotiveerd.

4.1.3 Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

De Gemeente neemt bij haar Inkoop de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en vertrouwensbeginsel.

4.2 Uniforme documenten en Algemene inkoopvoorwaarden

De Gemeente streeft ernaar om uniforme documenten te hanteren, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat Opdrachtnemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk en regionaal gezien niet steeds met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. De Gemeente past, mits passend, bij de betreffende Inkoop toe:

- Algemene Inkoopvoorwaarden voor Leveringen en Diensten gemeente Midden-Groningen;
- Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT);
- De Nieuwe Regeling (DNR) inclusief addendum van gemeente Midden-Groningen;
- Uniforme Administratieve Voorwaarden (UAV) (UAV-gc).
- Verwerkersovereenkomst

4.3 Klachtenregeling

De Gemeente heeft een klachtenmeldpunt ingesteld, waar een (potentiële) inschrijver een klacht over een lopende aanbesteding kan indienen. Dit kan via het adres: klachtenmeldpuntinkoop@midden-groningen.nl.

Daarnaast is er een landelijke onafhankelijke commissie van aanbestedingsexperts die een niet-bindend advies geeft over aanbestedingsgeschillen. Hiermee wordt beoogd dat de experts in korte tijd een oordeel kunnen vellen over geschillen die vervolgens zonder rechtsgang worden beslecht. Eén van de voorwaarden is echter dat de ondernemer zijn klacht eerst heeft voorgelegd aan de Gemeente die vervolgens een redelijke termijn moet hebben gekregen om daarop te reageren. Het standaard klachtenformulier van deze landelijke commissie is te vinden op: www.commissievanaanbestedingsexperts.nl.

5. Ethiek

5.1 Ethische aspecten

De Gemeente handelt integer. Dit betekent dat medewerkers van de Gemeente zakelijk en objectief handelen, waardoor belangenverstremming voorkomen wordt en eerlijke mededinging wordt geborgd. Het integriteitsprotocol is bij het aanbesteden van toepassing.

Daarnaast wenst de Gemeente alleen zaken te doen met leveranciers van onbesproken gedrag. Iedere leverancier dient in het kader van een Europese aanbesteding daartoe een geldige Gedragsverklaring Aanbesteden te overleggen die wordt afgegeven door de minister van Veiligheid en Justitie.

6. Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkoop (MVOI)

6.1 Sociale, ecologische en economische aspecten

Met opdrachten aan de markt kan de Gemeente significant bijdragen aan de maatschappelijke doelen die de Rijksoverheid en de Gemeente zichzelf en de samenleving gesteld heeft. Eén van de belangrijkste thema's is wat sinds jaar en dag maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) heet, ook wel duurzaam inkopen genoemd. MVI betekent dat er aandacht is voor sociale aspecten en de effecten van de inkoop op het milieu of het klimaat, niet alleen voor de prijs. De 'O' in MVOI laat zien dat dat doel niet alleen een verantwoordelijkheid is van inkoopers, maar dat de wijze waarop (intern) opdrachtgeverschap wordt vormgegeven, net zo belangrijk is.

MVOI is een landelijke missie en methodiek, voortkomend uit het Nationaal Plan MVOI 2021-2025, die organisaties helpt om stapsgewijs congruent te worden in de manier waarop ze inkoop gebruikt om ook maatschappelijke effecten te bereiken. Het Nationaal Plan beschrijft zes thema's waaraan organisaties kunnen bijdragen:

- milieu & biodiversiteit,
- klimaat,
- circulariteit,
- internationale sociale voorwaarden (ketenverantwoordelijkheid),
- diversiteit & inclusie én
- social return.

Deze thema's zijn gekoppeld aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties: de Sustainable Development Goals (SDG's), waar Midden-Groningen zich als gemeente aan verbonden heeft.

De Gemeente heeft als Opdrachtgever en inkoper een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. Daarnaast heeft de Gemeente als Opdrachtgever en inkoper invloed op Opdrachtnemers om wenselijke maatschappelijke veranderingen teweeg te brengen. Door (vooruitstrevende) eisen te stellen stimuleert zij een duurzaam beleid door Opdrachtnemers. (Markt)partijen worden uitgedaagd om slimme, eerlijke en vernieuwende oplossingen te bieden, die bijdragen aan een duurzame Gemeente en de eigen bedrijfsvoering. De Gemeente vergroot de impact van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen door haar opdrachtgeverschap en de inkooporganisatie intern goed op elkaar af te stemmen.

In alle stappen van het inkoopproces worden weloverwogen keuzes gemaakt ten aanzien van de balans tussen de sociale, ecologische en economische aspecten. Echter de basis voor Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen wordt gelegd in de voorbereiding, door vroegtijdig in de besluitvorming en het inkoopproces duurzame en sociale aspecten toe te passen.

We integreren duurzaamheid in onze inkoopprocedures en (juridische) documenten.

In de 'Duurzaamheidsvisie Midden-Groningen' en het 'Plan van Aanpak Duurzame Bedrijfsvoering Midden-Groningen' is nader uitgewerkt wat de visie is van de Gemeente rondom duurzaamheid en welke concrete acties hieruit voortvloeien. Deze intentie en koers is vastgelegd in het door de Gemeente ondertekende 'Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen (MVOI)'.

Bij het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen worden die MVI-thema's toegepast die het meest relevant zijn voor het in te kopen Werk, Goed en/of Dienst.

6.2 MVOI als ontwikkeltraject

In onze Duurzaamheidsvisie (2019-2022) heeft de gemeenteraad er zich toe uitgesproken om MVOI tot standaard te gaan verheffen. Momenteel gebeurt dit nog ad-hoc. De komende jaren is een ontwikkeltraject ingericht om MVOI meer en beter in te bedden. MVOI is altijd het startpunt, maar onze organisatie moet op een beheerste manier groeien in haar rol als opdrachtgever en inkoper. Het vereist bewustzijn, knowhow, inzicht in (financiële) consequenties en structuren om veranderende kosten en baten te faciliteren. Dat MVOI een ontwikkeltraject is betekent geen vrijblijvendheid of dat we pas in 2030 duurzaam gaan inkopen. Eventuele afwijkingen moeten gemotiveerd worden (het zogeheten "pas toe, of leg uit" principe) en uit monitoring zal moeten blijken dat Midden-Groningen het proces om MVOI uit te vragen elk jaar verbeterd met als gevolg dat ieder jaar voor meer MVOI producten en diensten gekozen wordt. In 2030 moet MVOI in de volle breedte de standaard zijn.

6.3 Social Return

Social Return is het principe dat Opdrachtnemers naast het uitvoeren van de reguliere opdracht iets terugdoen voor de samenleving, op maatschappelijk of sociaal vlak. Het is één van de zes MVOI-thema's; één die voor de Gemeente belangrijk is en waar we al vele jaren goede ervaring mee hebben.

Social Return afspraken hebben als doel een bijdrage te leveren aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot arbeidsmarkt en wordt als onderdeel bij Europese aanbestedingen van een specifieke Werk, Dienst of Levering verplicht gesteld, waar mogelijk.

De invulling van Social Return kan in de vorm van arbeidsplaatsen, leer-werkplekken en stageplekken voor doelgroepen of door op een andere wijze een (aanvullende) maatschappelijke bijdrage te leveren. Op deze manier krijgen mensen, die over geen of onvoldoende relevante werkervaring beschikken, de kans om voor kortere of langere tijd bij een regulier bedrijf geplaatst te worden.

Binnen de Gemeente is Social Return nader uitgewerkt in de 'Leidraad Social Return voor inkopers'. De Gemeente werkt voor Social Return samen met het Coördinatiepunt 'Social Return - Werk in Zicht'. Werk in Zicht is het samenwerkingsverband van UWV, gemeenten en SW-bedrijven in de arbeidsmarkt-regio Groningen en Noord-Drenthe.

7. Economische uitgangspunten

7.1 Product- en marktanalyse

De Gemeente acht het van belang om de markt te kennen door een product en/of markt- analyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de aard van het 'product' en de relevante markt(vorm). Een marktanalyse leidt tot het inzicht in de relevante markt(vorm), de Ondernemers die daarop opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld: kopers- of verkopersmarkt). Door een product- en/of marktanalyse kan daarnaast worden geïnventariseerd welke duurzame en innovatieve oplossingen door de markt kunnen worden geboden. Een marktconsultatie met Ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse.

7.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie

a. De Gemeente acht een te grote afhankelijkheid van Ondernemers niet wenselijk.

De Gemeente streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van Ondernemers, zowel tijdens als na de contractperiode. De Gemeente moet in beginsel vrij zijn in het maken van keuzes bij haar Inkopen waaronder de keuze van Ondernemer(s) en Contractant(en), maar ook vanwege de naleving van de (Europese) wet- en regelgeving.

b. De Gemeente kiest voor de meest aangewezen ondernemersrelatie.

Gedurende de contractperiode kan bij de Ondernemer afhankelijkheid ontstaan van de Gemeente door bijvoorbeeld de te behalen doelstellingen, resultaten, productontwikkelingen (innovatie) of het creëren van prikkels. De Gemeente kiest in dat geval voor de meest aangewezen ondernemersrelatie. De mate van (on)afhankelijkheid in een ondernemersrelatie wordt onder andere bepaald door de financiële waarde van de opdracht, switchkosten, mate van concurrentie in de sector (concentratiegraad) en beschikbaarheid van alternatieve Ondernemers.

7.3 Lokale economie, MKB en sociale ondernemingen

a. De Gemeente heeft oog voor de lokale economie, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van Ondernemers leidt.

In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse Offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, wordt rekening gehouden met de lokale economie en lokale (potentiële) Opdrachtnemers. 'Local sourcing' kan, in voorkomende gevallen, bijdragen aan de doelmatigheid en doeltreffendheid van Inkoop. De Gemeente stimuleert het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

Om discriminatie te voorkomen houdt de Gemeente rekening met het grensoverschrijdend belang voor niet-regionale Opdrachtnemers. Bij een opdracht die enkelvoudig of meervoudig kan worden aanbesteed, is de mogelijkheid open om toch kiezen voor een nationale of Europese aanbestedingsprocedure.

b. De Gemeente heeft oog voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) en zelfstandigen (ZZP).

Uitgangspunt is dat alle (potentiële) Opdrachtnemers gelijke kansen krijgen. De Gemeente houdt echter bij haar Inkoop de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf in het oog. De Gemeente doet dit onder andere door gebruik te maken van de percelenregeling. Dit houdt in dat wanneer een opdracht met een totale waarde boven een Europees drempelbedrag wordt opgedeeld in percelen. Eén of meerdere percelen kunnen in sommige gevallen worden uitgezonderd van de Europese aanbestedingsprocedure.

Voor opdrachten voor Werken geldt dat het uitgezonderde perceel niet groter mag zijn dan €1.000.000 euro (exclusief omzetbelasting). Daarnaast mag de waarde van het 1-1 gegunde perceel (of percelen) maximaal 20% van de totale waarde van de gehele opdracht bedragen. Voor diensten en homogene leveringen geldt een bedrag van maximaal €80.000 euro (exclusief omzetbelasting) per perceel én eveneens het 20%-vereiste.

De Gemeente houdt ook rekening met het MKB en ZZP'ers door het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming, het verminderen van de lasten en het voorkomen van het hanteren

van onnodig zware selectie- en gunningscriteria. Alles in afweging tot het specifiek in te kopen goed en/of dienst en de doelstellingen die de Gemeente wil behalen.

c. De Gemeente heeft oog voor sociale ondernemingen.

De Gemeente heeft de mogelijkheid om op grond van artikel 2.82 Aanbestedingswet opdrachten voor te behouden aan sociale werkplaatsen (sociale werkvoorzieningen en voorzieningen voor beschermt werk) en aan ondernemers die de maatschappelijke en professionele integriteit van gehandicapten of kansarmen tot hoofddoel hebben, of de uitvoering ervan voorbehouden in het kader van programma's voor beschermde arbeid, mits ten minste 30% van de werknemers van deze werkplaatsen, ondernemingen of programma's gehandicapte of kansarme werknemers zijn. Door oog te hebben voor deze ondernemingen kan aan alle onderdelen van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen worden bijgedragen.

7.4 Innovatie

De Gemeente zal waar mogelijk haar Inkoop- en aanbestedingsbeleid aanwenden om innovatieve oplossingen te stimuleren voor maatschappelijke opgaven door een opdracht functioneel te beschrijven. Hierbij beschrijft de Gemeente het beoogde resultaat van de te leveren prestaties of het gebruiksdoel van het op te leveren werk, de dienst of het product. Daardoor krijgen leveranciers voldoende ruimte en vrijheid om met eigen ideeën te komen. Daarnaast stimuleert zijn innovatie door 'Right to Challenge' (R2C) aan te moedigen en toe te passen. Bij Right to Challenge kunnen initiatiefnemers taken van overheden overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Ondernemers worden opgeroepen hun creativiteit en innovatie aan te wenden voor deze uitdagingen.

7.5 Samenwerkingsverbanden

De Gemeente hanteert het uitgangspunt dat zij oog heeft voor samenwerking bij Inkopen. Dit geldt zowel voor samenwerkingen binnen de eigen organisatie als voor samenwerkingen met andere gemeenten of aanbestedende diensten.

7.6 Subsidieverlening

Bij de afweging om een opdracht middels subsidie te verstrekken of middels een inkoopopdracht, wordt naast het juridisch kader, aandacht geschonken aan de belangen die door het inkoopbeleid worden beschermd, zoals de bescherming van publieke financiën en het waarborgen van de eerlijke concurrentieverhouding.

8. Monitoring contracten

8.1 Bepalen contractvorm

De Gemeente streeft naar maximale waarde, door opdrachten op basis van marktwerking, concreet en realistisch aan de markt te vergeven. Een mogelijke marktconsultatie en een inschatting van kosten en risico's geven aan welke contractvorm daar het beste bij past.

8.2 Contractmonitoring

Gedurende de looptijd van het contract vindt afstemming plaats over de meest optimale invulling. De Gemeente monitort (tussentijds) of de afspraken uit de overeenkomst worden nagekomen en de benutting van het contract (nog) aansluit bij de behoefte van de Gemeente.

Periodiek wordt in het kader van monitoring gecontroleerd in welke mate invulling aan de doelstellingen is gegeven. Indien noodzakelijk kan deze evaluatie aanleiding geven tot het verbeteren en aanscherpen van de doelstellingen dan wel het inkoopbeleid.

8.3 Leveranciersmanagement

De Gemeente deelt tijdig met de externe stakeholders de wensen en behoeften die op korte-, middel- en lange termijn worden verwacht.

8.4 Contractmanagement

Contractmanagement is een onderdeel van het inkoopproces en is in de nazorg onontbeerlijk.

Contractmanagement is het in opdracht van de contracteigenaar tijdens de uitvoeringsfase op operationeel niveau managen van alle in het contract vastgelegde verantwoordelijkheden, verplichtingen, procedures, afspraken, voorwaarden en tarieven plus het managen van alle onduidelijkheden, hiaten en gewenste wijzigingen in het contract met als doel de met het contract beoogde doelstellingen te realiseren.

9. Bevoegdheden

9.1 Mandaat en volmacht

Inkopen door de Gemeente vindt plaats met inachtneming van het vigerende Algemeen mandaatbesluit gemeente Midden-Groningen en de Budgethoudersregeling Midden-Groningen. De Gemeente wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.

9.2 Afwijkingsbevoegdheid (delegatie)

Toestemming voor afwijking van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid kan alleen worden verleend door de Gemeentesecretaris, namens het college van burgemeester en wethouders.

9.3 Delegatie uitvoeringsregels aan het college van burgemeester en wethouders

De bevoegdheid om uitvoeringsregels te stellen ten aanzien van dit Beleid wordt, voor zover de grondslag daarvoor niet rechtstreeks volgt uit artikel 108 Gemeentewet en artikel 4:81 Algemene wet bestuursrecht, door de Raad gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders.

10. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Het Inkoop- en contractmanagement beleid 2024-2028 'Inkopen en contracten managen doe je samen' gemeente Midden-Groningen treedt in werking de dag na de bekendmaking ervan.
2. Met de inwerkingtreding van dit Inkoopbeleid wordt ingetrokken het Inkoop- en contractmanagement beleid 2020-2023 gemeente Midden-Groningen.
3. Deze regeling kan worden aangehaald als: Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2024 gemeente Midden-Groningen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 25 april 2024.

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage I: Overzicht MVOI doelen vastgesteld in Klimaatakkoord Parijs

MVOI Thema	Omschrijving	SDG doelen in volgorde van relevantie m.b.t. het thema
<u>Klimaat (bewust Inkopen)</u>	De Gemeente onderschrijft het Nederlandse Klimaatakkoord en daarmee het Klimaatakkoord van Parijs (2015) waarin 195 landen afspraken om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celsius. In het plan van aanpak Duurzame Bedrijfsvoering zijn specifieke actiepunten benoemd die bijdragen aan deze CO2-beperking. Waar mogelijk zullen Ondernemers gevraagd worden op welke wijze zij bijdragen aan CO2-beperking.	12. Verantwoorde consumptie en productie 13. Klimaatactie 7. Betaalbare en duurzame energie 9. Industrie, innovatie en infrastructuur
<u>Circulair Inkopen</u>	Bij circulair Inkopen wordt het inkoopinstrument ingezet om (her)gebruik van producten en Diensten te stimuleren en daarmee de transitie naar een circulaire economie te bevorderen. De Gemeente zal bij Inkopen en aanbestedingen, waar mogelijk, het hergebruik van materialen en afvalreductie vereisen.	2. Geen honger: promoot duurzame landbouw 6. Schoon water en sanitair: bevorder duurzaam beheer 7. Betaalbare en duurzame energie 8. Eerlijk werk en economische groei 9. Industrie, innovatie en infrastructuur 11. Duurzame steden en gemeenschappen: veilig, veerkrachtig en duurzaam 12. Verantwoorde consumptie en productie 14. Leven in het water: behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen 15. Leven op het land: duurzaam beheer van bossen en wouden, bestrijden woestijnvorming, stop landdegradatie en roep het verlies van biodiversiteit een halt toe
<u>Internationale Sociale Voorwaarden (ketenverantwoordelijkheid)</u>	De Gemeente zal, waar mogelijk, bij Inkopen en aanbestedingen de ISV (Internationale Sociale Voorwaarden) van toepassing verklaren. In de Offerteaanvraag zal waar mogelijk de Gemeente de ISV opnemen als uitvoeringseis.	8. Eerlijk werk en economische groei 12. Verantwoorde consumptie en productie 1. Geen armoede 2. Geen honger: promoot duurzame landbouw
<u>Diversiteit en Inclusie</u>	De Gemeente stelt, waar mogelijk, eisen of voorwaarden aan de uitvoering van opdrachten die bijdragen aan gelijke kansen en gelijkwaardigheid en realisatie van de Participatiewet.	10. Ongelijkheid verminderen 12. Verantwoorde consumptie en productie 4. Kwaliteitsonderwijs: bevorder levenslang leren voor iedereen 5. Gendergelijkheid 8. Eerlijk werk en economische groei 11. Duurzame steden en gemeenschappen: veilig, veerkrachtig en duurzaam
<u>Social Return</u>	Het bieden van eerlijke kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in lijn met een diverse en inclusieve samenleving.	8. Eerlijk werk en economische groei 10. Ongelijkheid verminderen 12. Verantwoorde consumptie en productie 1. Geen armoede 4. Kwaliteitsonderwijs: bevorder levenslang leren voor iedereen
<u>Milieu (inclusief biodiversiteit)</u>	De Gemeente zal daar waar mogelijk en gewenst biobased producten inkopen om zo milieuvriendelijkheid tegen te gaan, mede ter bescherming van de biodiversiteit.	12. Verantwoorde consumptie en productie 14. Leven in het water: behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen 15. Leven op het land: duurzaam beheer van bossen en wouden, bestrijden woestijnvorming, stop landdegradatie en roep het verlies van biodiversiteit een halt toe 2. Geen honger: promoot duurzame landbouw 6. Schoon water en sanitair: bevorder duurzaam beheer 11. Duurzame steden en gemeenschappen: veilig, veerkrachtig en duurzaam